

TREMTINYS

LIETUVOS POLITINIŲ
KALINIŲ IR TREMTINIŲ
SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2001 m. sausio 4 d.

Nr. 1 (479)

Eina nuo
1988 m. spalio 28 d.

Laimingų Naujųjų 2002 metų

Z.Šiaučiulio nuotr.

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo Skylantys liberalai opozicijos nesužlugdys

Ką šalies politiniam gyvenimui atneš Naujieji, tegalima spėlioti. Užtat drąsiai galima teigti, kad 2001-ųjų pabaiga mažiausiai sėkminga buvo antrai pagal dydį partijai – liberalams.

Gruodžio pabaigoje Seime skilo didžiausia opozicinė Liberalų frakcija: su buvusiu partijos lyderiu Rolandu Paksu iš jos pasitraukė 11 narių. Be R.Pakso, apie išėjimą iš frakcijos paskelbė parlamentarai Egidijus Skarbalius, Henrikas Žukauskas, Vladas Žalnerauskas, Eugenijus Maldeikis, Jonas Lioginas, Vytautas Lapėnas, Dailis Barakauskas, Jūratė Juozaitienė, Juozas Raistenskis ir Dalia Kutraitė-Giedraitienė. Po šio skilimo Liberalų frakcijoje iš buvusių 34 narių liko 23. Vėliau dar ketvertas paskelbė suspenduosią narystę ar pasitraukė iš frakcijos.

R.Paksas nutarė kurti naują – Liberalių reformų frakciją. Liberalų frakcijos ir Liberalų sąjungos valdybos nuomone, negali būti nė kalbos apie tai, kad Seime atsirastų dvi vienai partijai atstovaujančios frakcijos.

“Lietuvos liberalų sąjungos valdyba ir Liberalų frakcija yra įsitikinusi, kad Seime negali būti dviejų skirtingų frakcijų, atstovaujančių tai pačiai politinei jėgai. Todėl kviečiame R.Paksą bei frakciją palikusius kolegas apsispręsti iki gruodžio 28 dienos numatomo LLS tarybos posėdžio”, - teigiama pareiškime, kurį pasirašė LLS pirmininkas Eugenijus Gentvilas ir frakcijos Seime seniūnas Gintaras Steponavičius.

(keliami į 3 psl.)

Lietuvos partizanų globos fondas Čikagoje šv. Kalėdų proga sveikina Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio vadovybę, apygardų vadus, visus Lietuvos partizanus, partizanes, ryšininkus, ryšininkes, visus Laisvės kovų dalyvius ir dalyves, linkėdamas tyro Kalėdinio Džiaugsmo, kurį neša ir dalija Betliejaus Kūdikelis.

**Valdyba: L.MASKALIŪNAS,
P.VAIČEKAS, A.PAUŽUOLIS,
B.JASAITIENĖ, M.REMIENĖ,
P.PEČIULAITIS**

**Atstovai: E.SLAVINSKAS,
A.VAITAITIS, J.MATULAITIS, S.KUPRYS**

* * *

*Minutę atsikvėpkit,
Girdit -
Kalėdos beldžiasi į langą...
Pareina Meilė ir Viltis,
Tikėjimas, Palaima, Šventė.
Šviesu tebūna ir skaidru,
Tegul greta gerumas vaikšto,
Te sieloje ir namuose
Džiaugsminga valanda sustoja...*

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga linkime daug laimės, kūrybinio džiaugsmo ateinančių metų darbuose ir siekiuose.

Garliavos J. Lukšos-Daumanto
gimnazijos bendruomenės vardu -
direktorius V. VITKAUSKAS

Aušra ŠUOPYTĖ

Vardan meilės ir gyvenimo...

Davillojo šokis

Šiuose namuose visi daiktai - stalas, kėdės, knygos, paveikslai, liesti mylimo žmogaus rankų, ir dabar spinduliuoja šilumą, meilę, artumą. Tą delnų, širdies šilumą jaučia jo moteris, mielų namų šeimininkė Kira Daujotaitė. O laiko atkarpa - 31 metai - didelė laiko proskyna, kai jis iš-

keliavo į Amžinybę.

Tie mieli namai - Kaune, ramioje nedidelėje Obuolių gatvelėje Žaliakalnyje. Juose visada būna svečių. Tai šeimnininkės talento gerbėjai, buvusios mokinės, draugės.

- Dabar šurmulys kiek apri-
męs, - sako p.Kira, - o prieš gim-
tadienį durys neužsiverdavo...

(keliami į 4 psl.)

Po jubiliejinio koncerto. Kira Daujotaitė su dukromis Inesa (dešinėje) ir Rima

Aktualijos

A.Kubiliaus kandidatavimo galimybės

Tai politikas, kurį galima vadinti vienu iš pirmųjų profesionalių politikų. Jis karjerą padarė ne vien tik remdamasis patogiomis aplinkybėmis. Jo, kaip profesionalaus politikos, augimas buvo viems matomas.

* * *

Baltarusija pasiryžusi gerinti santykius su JAV

Baltarusija nemano, kad šalies santykiai su JAV yra “normalūs”, sakoma Užsienio reikalų ministerijos pareiškime, išplatintame Baltarusijos ir JAV diplomatinių santykių užmezgimo 10-mečio proga.

* * *

Indija pasitiki savo jėgomis

Indijos vadovybė mano, kad branduolinio karo atveju su Pakistanu, jų šalis atlaikys pirmąjį smūgį, o atsakas bus triuškinantis.

Delis įteikė Islamabadui Pakistane esančių ir prieš Indiją kovojančių “teroristų” sąrašą bei pareikalavo juos perduoti.

* * *

Izraeiliečiai pagrobė Arafato asmens sargybinių

Antradienio rytą Izraelio kariai Palestinos autonomijos teritorijoje, Gazos sektoriuje, pagrobė “Force 17” dalinio karį Riadą Ayadą. Šis dalinys rūpinasi palestiniečių vadovybės saugumu.

* * *

Čečėnijoje vykdoma speciali operacija

Čečėnijoje šiuo metu vykdoma viena stambiausių federalinių pajėgų operacija. Pranešama, kad operacijos metu buvo sunaikinti 73 kovotojai, 20 - paimta į nelaisvę.

* * *

Parlamento įgaliotinis nusiminęs dėl žmogaus teisių nesilaikymo Rusijoje

Rusijos parlamento žmogaus teisių įgaliotinis Olegas Mironovas nemato, kad šalyje būtų teigiamų pokyčių laikantis žmogaus teisių praėjusiais 2001 metais.

Rusijoje didėja pareigūnų korupcija, Rusijos valdininkams papirkti išleidžiama iki pusės visų neteisėtai gautų lėšų, konstatuoja šalies Generalinė prokuratūra, remdamasi ekspertais.

TS(LK) frakcijos pareiškimas

Šios kadencijos Seime susiformavo kairioji dauguma, kurią vienija godulys ir arogancija, kai kuriais įstatymais stumianti šalį į atvirą resovietizaciją ir kompromituojanti dabartinę Lietuvą žmogaus teisių bei demokratijos principų pažeidimais. Dabar norima aklu buldozeriu prastumti pakartotinės namų nacionalizacijos įstatymą, pakartojant seniai pasmerktą okupacinės sovietų valdžios, taigi svetimos valstybės kadaise vykdytą savivalę. Tai įstatymas, kuris pažeistų net keletą Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatų ir kuriam savo 2001 m. lapkričio 28 d. posėdžio protokolu nepritaria Vyriausybė. Kadangi Seimo daugumai politiškai vadovauja Vyriausybės vadovas, neva nepritariąs savo partijos žmonėms Seime, tokia veidmainiškai dviprasinė padėtis normalioje valstybėje turėtų būti visiškai nepriimtina. Todėl naujesiems daugumiečiams priėmus sovietinę nuosavybės atėmimo pataisą, Algirdas Brazauskas turėtų pasitraukti iš atgimstančios bolševikų partijos pirmininko posto.

Frakcijos narys, TS(LK) pirmininkas
V.LANDSBERGIS
Frakcijos narys, LPKTS pirmininkas
P.JAKUČIONIS
Frakcijos pirmininkas
A.KUBILIUS
Frakcijos nariai:
I.DEGUTIENĖ,
R.JUKNEVIČIENĖ,
V.MATUZAS, J.RAZMA,
A.STASIŠKIS, A.VIDŽIŪNAS

LR Prezidentui V.Adamkui
LR Seimo Pirmininkui A.Paulauskui
LR Premjerui A.Brazauskui

Pareiškimas

Skubos tvarka LR Seime priimtas įstatymas asmens tapatybės kortelės įvedimui. Minėtoje kortelėje numatytas tautybės įrašas, o nurodoma tik pilietybė.

Mūsų manymu, atsisakyti tautybės įrašo yra per anksti. Lietuva dar nėra NATO ir ES narė, nemaža dalis jos gyventojų nėra integravusis į Lietuvos valstybę, nemoka valstybinės lietuvių kalbos ir gali savo tyčiniiais ar kitokiais provokuojamais veiksmais diskredituoti lietuvių tautą ir Lietuvos valstybę, kaip ne kartą jau yra buvę.

Tautybės nurodymas tapatybės kortelėje apskundytam asmeniui atlikti veiksmus prieš lietuvių tautą, Lietuvos valstybės suvereną.

Mūsų krašto žmonėms būtinas tautybės nurodymas asmens tapatybės kortelėse net ir tuo atveju, jeigu ES šalių piliečiams tai nėra aktualu.

Reikalaujame, kad Lietuvos Respublikos piliečių asmens tapatybės kortelėse būtų asmens tautybę nurodantis įrašas.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Šiaulių sk. pirmininkas **C.DIRKĖ**

Lietuvos tautininkų sąjungos Šiaulių sk. pirmininkas **R.VARAPICKAS**

Lietuvos krikščionių demokratų partijos Šiaulių sk. pirmininkas **V.LAMANAUSKAS**

Lietuvos dešiniųjų sąjungos tarybos narys **A.KAVOLIŪNAS**

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos Šiaulių sk. pirmininkas **V.MOCIUS**

LR Prezidentui V.Adamkui
LR Seimo Pirmininkui A.Paulauskui
LR Premjerui A.Brazauskui

Protestas

Valstybinių pensijų įstatymo pakeitimo ir papildymo projektas, pateiktas Seimui lapkričio 13 d. yra amoralus, paniekiantis visus kovotojus už Lietuvos nepriklausomybę ir nukentėjusiuosius nuo sovietinių okupantų talkininkų.

Sio projekto aiškinamajame rašte sakoma, kad "nukentėjusių asmenų valstybinė pensija nemokama tik tuo atveju, kai asmens nusikalstama veikla yra įrodyta ir patvirtinta". Bet mes puikiai žinome, kad mūsų teisėsauga pirmenybę teikia nusikaltėlio, o ne nukentėjusiojo teisėms, kad liudininko parodymai be dokumentų, o tie išvežti buvusių šeiminių ir dar neretai panaudojami okupantų talkininkų priešvalstybinei veiklai skatinti. Tuo įsitikinome iš informacijos apie baigtų tų retų bylų, iškeltų sribui, trėmėjui ar išdavikui.

Įstatymo pakeitimo projekto autorius - A.Salamakinas ir jo rėmėjai - ėmėsi geradarių misijos, suteikiant laipsnius ir paskatinant nusikaltėlius. Nusikaltėlis ne karininkas - ne nusikaltėlis, galima ir valstybinę pensiją skirti.

Teiginys, kad pokario metais okupantų talkininkai ir Komunistų partijos organizacijų veikėjai nevykdė nusikalstamos veiklos prieš žmoniją ir Lietuvos valstybę, kelia pasipiktinimą. Jau vien tarptautinis pripažinimas (Niurnbergas-2, Vilnius, 2000 m.), kad Komunistų partija yra nusikalstama organizacija, sunaikinusi

teroru daugiau kaip šimtą milijonų žmonių, prieštarauja šiam teiginiui.

Vyrų, moterų ir vaikų trėmimai iš Lietuvos į nepritaikytas gyvenimo sąlygoms vietoves bei areštų vykdymui buvo sudaromos iš okupantų ir vietinių partinių darbuotojų, kurie buvo žiauresni net už okupacinės kariuomenės eilinius. Jei A.Salamakinas ir Seimo nariai, balsavę už to įstatymo pataisų priėmimą, to nežino, tegu pasikaito Filosofijos, sociologijos ir teisės instituto ir Represijų Lietuvoje tyrimo centro leidinio "Lietuvos gyventojų genocidas" I tomas, 1939-1941, Vilnius 1992-ąjį skyrių "Genocidas. Dokumentų apžvalga".

Tokiu pat principu buvo sudaromos represinės grupės ir pokario trėmimuose bei kovai su partizaniniu judėjimu. Represinių struktūrų - NKVD, MVD, MGB ir kitų informatoriai, išdavinėję partizanus bei jų rėmėjus, nebuvo karininkai, bet ar jie nenusikalto Lietuvai?

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Panevėžio skyrius protestuoja dėl plečiamos Lietuvos valstybei ir tautai nusikaltusiųjų reabilitacijos. Reikalaujame, kad įstatymo pakeitimas, savo esme išteisintasis kolaborantus ir sulyginantis nusikaltėlių su auka, nebūtų priimtas. Kviečiame visus, nepraradusius sąžinės ir tiesos supratimo, prisidėti prie šio protesto.

Priimta LPKTS Panevėžio sk. tarybos posėdyje

LR Prezidentui
LR Seimui
LR Vyriausybei

Pareiškimas

Lietuvos Respublikos Seimo pritarimas įstatymo pataisai sumažinti šauktinių skaičių į Lietuvos kariuomenę prieštarauja LR Konstitucijai, kurios 139 str. sakoma, kad įstatymo numatyta tvarka Lietuvos Respublikos piliečiai privalo atlikti karo ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą.

Šauktinių skaičiaus sumažinimas ne tik silpnina Lietuvos kariuomenės gynybinę galią, bet ir atima galimybę pasiruošti valstybės gynimui, kurio efektyvumas priklauso nuo jos piliečių parengties.

Kai kurie Seimo nariai siūlo sumažinti kariuomenei skiriamas lėšas, abejoja jos reikalingumu, siekia Krašto apsaugos savanoriškųjų pajėgų dalinių panaikinimo. Tuo siekiama sutrukdyti Lietuvai stoti į NATO. Veikiausiai baiminamasi kariuomenės ryžto nepakartoti 1940 metų istorijos, kai politikų neryžtingumas ir vadų išdavystė neleido kariuomenei vykdyti priesaikos ginti tėvynę. Nesipriešinimas ginklu okupacijai atnešė sunkių pasekmių tolimesniai Lietuvos valstybės likimui.

Šauktinių skaičiaus sumažinimas ne tik silpnina gynybinę galią, bet kelia ir socialines problemas. Negalima nesistebėti Seimo pirmininko pavaduotojo G. Steponavičiaus teiginiu, kad pataisos priėmimas leistų daugeliui tėvų jaustis ramiau. Nejau šauktinis, gaunantis geras drausmės, fizinio parengimo ir vyriškumo pamokas, kelia nerimą tėvams labiau, negu nusikalstamų grupuočių veikla, narkotikai ir kalėjimo kamera vietoj kareivinių?

Lietuvos laisvės kovos sąjūdis, kurio nariai ginklu gynė tėvynę nuo okupantų, savo kraujo kaina apgynė Lietuvos ginkluotųjų pajėgų garbę, reikalauja, kad nebūtų pažeidžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, nutraukti bandymai menkinti kariuomenės svarbą ir silpninti jos sudėtį, sudaryti kliūčių Lietuvai stoti į NATO ir smerkia darančius žalą valstybei Seimo narius.

Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos pirmininkas
Jonas ČEPONIS

Lietuvos politinių kalinių sąjungos
VIII suvažiavimo, įvykusio 2001 m.
gruodžio 8 d. Vilniuje

Kreipimasis

į Lietuvos Respublikos Seimą dėl grėsmės demokratijai ir nuosavybės teisėms

Pastaruoju metu Seimo dauguma vis dažniau pateikia įvairių įstatymų pataisų, kurios grąžina mus į sovietinio gyvenimo būseną. Įstatymo projektas negrąžinti tikriesiems savininkams namų, o leisti juos privatizuoti nuomininkams yra tikriausia resovietizacija. Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekiliojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pakeitimas leistų nepriklausomos, demokratinės, žmogaus teises ginančios Lietuvos valstybės sąlygomis nacionalizuoti gyvenamuosius namus, jų dalis, butus. 1940 metais sovietinė valdžia pirmiausia atliko nuosavybės nacionalizaciją. Nejaugi dabartinis Seimas įteisins 1940 metų nuosavybės nacionalizaciją ir jau grąžintų namų renacionalizaciją. Nejaugi Seimas pasiduos įtakingų nuomininkų spaudimui ir priims įstatymo pataisą, prieštaraujančią Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Mes prašome, reikalaujame, nepriimkite tokių, sveiku protu nesuvokiamų, įstatymo pataisų. Argi Jūs manote, kad su tokiais, sovietinės teisės reliktais, Lietuva gali save vadinti šiuolaikinės demokratijos šalimi.

Kompensacijos

Socialinės apsaugos ir darbo ministro V.Blinkevičiūtė prieš Naujuosius metus pasirašė įsakymą dėl SSRS deportuotų iš Lietuvos asmenų ir jų palikuonių grąžimo į tėvynę išlaidų padengimo tvarkos. Šio įsakymo pagrindu asmenims, grįžusiems į tėvynę SSRS valdžios iš Lietuvos deportuotiems asmenims bei jų palikuonims bus kompensuojamos persikėlimo, lietuvių kalbos kursų ir profesinio mokymo išlaidos ir skiriama vienkartinė išmoka. Šios išlaidos bus išmokamos tik fonde esant lėšų, o steigti tokį fondą numatyta įstatyme "Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo".

Lietuvos vyriausybė įpareigota įsteigti deportuotų asmenų grąžimo į tėvynę fondą ir kreiptis į Rusiją, kad ši skirtų lėšų grąžinti į tėvynę Lietuvos deportuotiems asmenims ir jų palikuonims. Politiniams kaliniams ir tremtiniams bei jų palikuonims bus padengiamos persikėlimo išlaidos, taip pat skiriamos vienkartinės išmokos Lietuvoje įsikurti. Tai - būsto nuomai, komunaliniams mokesčiams, būtiniausiems namų apyvokos daiktams įsigyti. Suaugusiam šeimos nariui bus skiriama 3,5 tūkst., nepilnamečiam vaikui - 2,5 tūkst. litų.

Įsakyme numatyta, jog bus kompensuojamos senų, vienišų ir ligotų žmonių pervežimo į Lietuvą išlaidos, papildomai padengiant vieną jų lydinčio asmens išlaidas. Bus kompensuojamos ir palaikų pervežimo išlaidos, papildomai padengiant ne daugiau kaip dviejų lydinčių asmenų kelionės išlaidas. Bus kompensuojamos kalbos kursų išlaidos. Jos sudarys 2,4 tūkst. litų, o profesiniam mokymui - iki 2 tūkst. litų.

"Tremtinio" inf.

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

R.Paksas teigė esąs priverstas pasitraukti iš frakcijos, nes joje įsivyravo "partinė diktatūra" ir intrigos. Tačiau LLS pirmininkas E.Gentvilas pareiškė, kad R.Paksas pasitraukia, nes jaučia, jog partija gali nepatvirtinti jo kandidatu į prezidentus. Dėl to LLS ketina apsispręsti iki sausio 21 d., surengdama partijos narių apklausą.

Rolandas Paksas vėl pagerino asmeninį politinių atsistatydinimų rekordą. Per neilgą politiko karjerą R.Paksui iš valstybės ir partinių pareigų teko atsistatydinti 14 kartų. Galima juokauti ir skaičiuoti asmeninius jauno politiko rekordus. Deja, kalbama ne apie asmeninius dalykus, o Lietuvos partinę sistemą ir demokratijos sanklodą.

Lapkričio mėnesį rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanija "Baltijos tyrimai" nustatė, kad tarp šalies partijų antroje vietoje yra Lietuvos liberalų sąjunga. Ją palaiko 9,9 proc. apklaustų rinkėjų, o liberalų populiarumas, palyginti su spaliu, padidėjo 1,8 proc., todėl nenuostabu, kad Seime į dvi stovyklas – paksininkus ir gentvilininkus – skilę liberalai socdemams tėra gardus kšnis.

"Respublikos" politikos apžvalgininkas rašė, kad socdemai, atidavę R.Paksui Seimo vicepirmininko pareigybę, bent keleriems metams išnaikins demokratinės visuomenės atributą – opoziciją. Matyt, tikėdamas, kad R.Paksas dėl šio posto eis į visokius kompromisus:

Iš tiesų opozicijai Seime tikrai sunku susiburti prieš gudrią valdančiųjų taktiką. Ne tik gudrią, bet pastaruoju metu grubią ir be išlygų. Valdantieji visą gruodį ignoravo opozicinių partijų pasiūlymus. Opozicijai Seime teko balsuoti kojomis, t.y. atsisakė dalyvauti balsavime. Valdančioji dauguma opozicijos buvo apkaltinta priiminėjanti įstatymus buldozerio būdu. "Kviečiame valdančiąją daugumą atsitokėti, nenaudoti "buldozerinio balsavimo" bei siekti kompromisų", - raginama Seimo Liberalų, Tėvynės sąjungos - konservatorių ir Jungtinės frakcijų pareiškime. Taip opozicija protestavo prieš valdančiosios daugumos mėginimą atmesti siūlymą atidėti naujos redakcijos Pelno mokesčio įstatymo įsigaliojimą. Vėliau opozicija buvo dar kartą priversta grasinti, kad "balsuos kojomis".

Vis tik opoziciją laidojantis "Respublikos" apžvalgininkas gerokai paskubėjo. Kol Seime yra (nors tik devyni) Tėvynės sąjungos frakcijos nariai, kairiųjų dauguma negalės netrukdoma šeiminkauti Lietuvoje taip kaip jai patinka.

Neoficialiuose pokalbiuose ne kartą teko girdėti, kad socdemai ilgisi tų laikų, kai opozicijoje buvę konservatoriai, mat jie buvo tikri priešininkai. Liberalai, iš esmės esantys individualistai, pasak socdemų, nesugeba kautis visu frontu.

Žurnalistai ir politologai jau seniai konservatorių ir politkalinių bei tremtinių devynetuką Seime vadina neoficialiąja, bet tikrąja opozicija Seime: tiek daug pareiškimų, įstatymų projektų ir pasiūlymų teikia šie keli patyrę politikai. Seimo posėdžiuose daugumą opozicijos jaunų politikų puolimų prieš valdančiuosius baigia konservatoriai. Ypač jų frakcijos seniūnas Andrius Kubilius, kuris ir liberalui, ir moderniajam krikščioniui demokratui visuomet pasirengęs ištiesti pagalbos ranką. Todėl puikiai Seimo Statutą išmanantis ir politikos iškalbą tobulai valdantis Andrius Kubilius neoficialiai laikomas tikruoju opozicijos lyderiu.

Nusivylė...

Prezidentas V. Adamkus pareiškė, kad praėjusiais metais jį labiausiai nuvylė jaunieji politikai, iš kurių prezidentas nemažai tikėjosi. V.Adamkus sakė negalvojęs, jog naujieji politikai nesugebės dirbti kartu, susitarti dėl bendrų sprendimų ir kad priimta atsakomybės našta bus jiems per sunki. Negi iš tiesų prezidentas nematė, kad A. Paulausko socialliberalai tebuvo tik KP, LDDP, dabar pasivadinusiu socdemais, dirbtinai sukurtas padalinys, o koalicija su liberalais tik trumpalaikis politinis žaidimas. Jeigu iš tiesų prezidentas mano, kad A. Paulausko ir R. Pakso dirbtinai sulipdyta "šeima" turi kokią nors perspektyvą, tai valstybės vadovą galima tik užjausti.

Neregėta valdžios krizė

Naujuosius metus viena didžiausių Pietų Amerikos valstybių Argentina sutiko visiškoje nežinomybėje. Susidariusiame tamsiame politiniame tunelyje nematyti jo galo ir bet kokios prošvaistės. Po atsinaujinusių protesto demonstracijų ir riaušių, kai vėl buvo siaubiamos parduotuvės, bankai ir kiti visuomeniniai pastatai, atsistatydino visa Argentinos vyriausybė. Tačiau riaušinininkai toliau smurtavo ir net pabandė šturmuoti prezidento rūmus. Demonstrantai reikalavo, kad jiems būtų suteikta galimybė naudotis iš dalies išaldytomis bankų sąskaitomis, bei reikalavo dalies prezidento patarėjų atsistatydinimo. Po vyriausybės atsistatydinimo tą patį padarė vos prieš savaitę išrinktas laikinuoju Argentinos prezidentu Adolfas Rodrigesas Saa. Taigi per dvi savaites atsistatydino net du Argentinos prezidentai. Padėtį dar labiau sukomplikavo tai, jog kartu su A. R. Saa apie savo atsistatydinimą pranešė ir Senato pirmininkas Ramonas Puerta, kuris pagal Konstituciją turėjo perimti prezidento pareigas. Nepadėjo ir padaršiantis JAV prezidento Džordžo Bušo skambutis, palaikantis A. R. Saa. Argentina sutiko 2002 metus visiškame ekonominiame ir politiniame chaose ir niekas nesiima prognozuoti, kokia linkme pakryps tolimesni įvykiai.

Katilas tebeverda

Laikinosios Afganistano vyriausybės gynybos ministras Mohamedas Fahimas teigė, kad "teroristas Nr. 1" Osama bin Ladenas paspruko iš Afganistano ir dabar slapstosi Pakistano pasienyje esančiame Pešavaro mieste. Tuo tarpu užsienio reikalų ministras Abdula pareiškė, jog O. bin Ladenas yra Afganistane. JAV karinės vadovybės atstovas pareiškė, jog amerikiečiai irgi nežino, kur yra teroristų vadeiva, ir pabrėžė, kad numanomos teroristų buveinės ir slėptuvės bus bombarduojamos toliau net tuo atveju, jeigu laikinoji Afganistano vyriausybė nesutiktų su tokiu sprendimu.

Laikinoji Afganistano vyriausybė paskelbė, jog praėjusią vasarą talibų sunaikintos dvi beveik 2000 metų senumo milžiniškos Budos statulos bus atstatytos. Šių istorinių paminklų sunaikinimas sukėlė protestų bangą visame pasaulyje. Talibai šias Budos statulas griovė net 20 dienų dinamito užtaisais, apšaudydami raketomis ir tankų sviediniais.

Netikėtas "uolumas"

Kaip pranešė prezidento patarėjas teisės klausimais ir prezidentūros Teisės departamento vadovas A. Abramavičius, šiemet Seimas priėmė ir pateikė pasirašyti prezidentui 390 įstatymų. A.Abramavičius pažymėjo, kad Seimo daugumos "uolumas" priiminėjant įstatymus dar labiau suaktyvės prieš prezidento rinkimus.

Praėjusiais metais prezidentas vetavo devynis Seimo priimtus įstatymus, tarp jų ir komunistiniu kvapu dvelkiančias Piliečių nuosavybės teisių ir išlikusių nekilnojamoji turtą atkūrimo pataisas, daugelio pavadintas antrąja turto nacionalizacija. Tuo tarpu Seimo pirmininkas A. Paulauskas bei jo pavaduotojas Č. Juršėnas ragino ir 2002 metais "intensyviai dirbti", netgi priimti visuotinio pajamų deklaravimo įstatymą. Abu sutartinai šlovino "didįjį gelbėtoją" premjerą, kurio dėka esą prasidėjo Lietuvos ūkio kilimas, tačiau, sprendžiant iš socialdemokratų veiksmų, pagrindinis neoko-

munistų rūpestis - ne ūkio kilimas, o siekimas įsitvirtinti valdžioje. Vidaus reikalų ministras ir vienas neokomunistų šulų jau pateikė valdžios pertvarkymo projektą. Vietoj viceministrų numatoma skirti sekretorius, kuriuos, žinoma, keis kairioji dauguma.

Kaip teigė politikos apžvalgininkė R. Sotvarienė, po šios reformos Lietuva taps tikra sekretorių valstybe. Antra vertus, į ką atkreipia dėmesį ne tik opozicija, bet ir nepriklausomi politologai, antroji nacionalizacija, leidžianti nuomininkams privatizuoti ir įteisinti kitų žmonių turtą, įvykdyta minint 60-ąsias pirmosios nacionalizacijos metines. Belieka tikėtis, anot politikos apžvalgininko R. Valatkos, kad ir kaip blogai galvotum apie Lietuvą, vis tiek neįmanoma patikėti, kad ji amžiams liks vagių įstatymų šalimi. O kartą paneigus šventą žmogaus teisę į nuosavybę, negalima atmesti, kad nebus ir kitų kartų.

Prasidėjo euro era

Nuo sausio 1-osios istorinės Europos valiutos - markės, frankai, liros, pesetai, guldenai, drachmos - jau tapo tik numizmatų objektu ir juos pakeitė naujas piniginis vienetas - euras. Beje, ne visos Europos Sąjungos valstybės susijungė po euro vėliava. Naująją valiutą nuo 2002 m. sausio 1-osios įsivedė Vokietija, Prancūzija, Italija, Ispanija, Belgija, Suomija, Graikija, Airija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Austrija ir Portugalija. Didžioji Britanija liko ištikima savajam svarui sterlingui, Šveicarija - šveicariškajam frankui, o skandinavai - Švedija ir Danija irgi nusprendė išsaugoti savo nacionalinę valiutą.

Eurai išleisti banknotais ir monetomis. Banknotų nominalai tiktai septyni - 5, 10, 20, 50, 100, 200 ir 500 eurų. Visi jie skirtingų spalvų - nuo pilkos iki violetinės. Tad didesnių problemų atskiriant banknotus neturėtų kilti, skirtingai nuo vienodos spalvos žaliųjų JAV dolerių, kurių visi nominalai vienodi. Euro banknotai atspausdinti ant specialaus popieriaus, pagaminto iš natūralios medvilnės, ir turi labai patikimus apsaugos vandens ženklus bei kitas priemones. Kaip sakė vienas Europos centrinio banko vadovų, eurus pavogti galima, bet padirbti - ne. Tačiau Europolo vadovas Jur-

genas Štorbekas visgi mato tam tikrą pavojų, ypač pirmaisiais euro cirkuliavimo mėnesiais. Mat dabartiniai pinigų padirbinėtojai naudoja labai modernią fotokopijavimo techniką, todėl nusikalčiai gali pagaminti gana kokybiškus naujųjų Europos pinigų banknotus. Jau pasirodė pranešimai, kad italų pinigų padirbinėtojai prieš Kalėdas juodojoje rinkoje ėmė parduoti netikrus eurus.

Tad nuo 2002 m. sausio 1-osios visose 12 Europos Sąjungos valstybių jau bus atsiskaitoma eurais. Tiesa, iki 2002 m. kovo 1 d. apyvarčioje dar liks ir buvusios nacionalinės valiutos. Tačiau po kovo 1-osios liks vien tik eurai, nors centriniai eurą įsivedusių šalių bankai dar priiminės nacionalines valiutas keitimui į eurus iki kovo 31 d.

Nuo sausio 1-osios euro kursas nustatytas 0,89 JAV dolerio. Aišku, kad šis kursas bus svyruojantis priklausomai nuo ekonominės situacijos Europoje ir pasaulyje. O Lietuvos banko vadovas Reinoldijus Šarkinas pareiškė, jog Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą atveju 2004 metais, Lietuva gali pereiti prie euro 2007-2008 metais. O litas nuo dolerio bus atsietas nuo šių metų vasario mėnesio.

Parengė
Petras KATINAS

(atkelta iš 1 psl.)

Praėjusių metų vasario 12 d. Kira Daujotaitė šventė garbingą jubiliejų. Kas prisimėnė tomis dienomis, o kas - vėliau... Ėjo į svetingus jos namus gėlių puokštėmis ir širdies šiluma nešini... Mieliausias jos viešnios - buvusios "Sonatos" šokėjos. Joms Kira Daujotaitė - vienintelė ir nepakartojama, išmokiusi išraiškos šokio meno, lietuviškoji Aisedora Duncan...

Aidi rūsti L. V. Bethoven muzika, pažyra M. K. Čiurlionio simfonijos ištrauka, nuvilnija P. Čaikovskio akordai ar D. Geršvino improvizacijos. Scenoje it viesulo įsukti rudens lapai sukasi šokėjos. Jų rūbai, laikyvena, veido išraiška primena graikų tragedijos chorą... Jos šoka basos. Lengvi pasažai susipina su tamsa, kuri pamažėl nyksta, šalin vejamas blogis, aušta nauja diena... Tai ne butis, o kova su savimi, su gyvenimu, su lemtimi...

Kira Daujotaitė - bajorų Daujotų palikuonė. Ji rodo giminės herbą, kuris simbolizuoja karaliaus Mindaugo epochą ir juokauja:

- Jei namai užsidegtų, aš, kaip bajoraitė, turėčiau griebti šį herbą ir bėgti, bet kartu neščiau "Sonatos" relikvijas ir savo vyro laiškus.

Svalonė išsipildė

Ponia Kira sako, kiek save prisimenanti, norėjusi tik vieno - gražiai šokti. Nesupranta, iš kur atsirado noras ne tik šokti, bet ir keisti sustabarėjusias šokio formas. Kai ją, dar mažą mergaitę, mama nusivedė į baletą "Don Kichotas", Kira jį žiūrėjo užsi-

kimšusi ausis. Jai atrodė, kad muzikos ritmas ir šokio judesys nesutampa. Įgimtas muzikos ir judesio harmonijos jausmas mergaitei neleido priimti tokio meno.

Jaunystės polėkis! Kokie svaigūs jo šuoliai! Kira Daujotaitė atkakliai siekė savojo

Lietuvos karininkas Petras Paliulis

tikslo. Studijuodama prancūzų kalbą Kauno Vytauto Didžiojo universitete, po paskaitų lankė Danutės Nasvytytės išraiškos šokio studiją. Čia ji rado tai, ko ieškojo: visai kitoks, laisvas, nevaržomas, judesys, improvizacija buvo tas kelias, kurį ji pasirinko visam gyvenimui. Ištekėjusi už Lietuvos kariuomenės leitenanto Petro Paliulio, dvidešimtmetė mergina buvo kupina idėjų įkurti išraiškos šokio studiją. Garsioji Aisedora Duncan kritikavo sustabarėjusias baletu formas: "Visi judesiai, kurių moko šiuolaikinėje baletu meno mokykloje, yra bevaisiai, ne-

natūralūs, nes jais bandoma kurti iliuziją, kad traukos dėsnis neegzistuoja", - rašė ji savo knygoje "Mano gyvenimas". Apie tai Kira Daujotaitė perskaitė vėliau, o širdyje šią išmintį nešiojo nuo mažens.

Kai Europoje pradėjo tvenktis Antrojo pasaulinio karo tvaikas ir nemažai talentingų žmonių ėmė trauktis iš Lietuvos, Danutė Nasvytytė su grupele šokėjų rengėsi išvykti. Ji kvietė prisijungti ir Kirą Daujotaitę. Tačiau jauna šeima nenorėjo palikti gimtųjų namų, prieš akis buvo tiek planų ir sumanymų. "Neleisk numirti tai idėjai", - atsisveikindama su Kira pasakė Danutė Nasvytytė. Tą jos priešai Kira Daujotaitė šventai vykdė. Buvo proga tęsti prancūzų kalbos studijas Paryžiuje, kur būtų radusi ir išraiškos šokio studiją, tačiau Kiros tėvai tokiu neramiu laiku neleido jai vykti į Prancūziją.

Laimė buvo tokia trapi

Petras Paliulis, Lietuvos kariuomenės karininkas, buvo suimtas 1945 metų lapkričio 29 dieną. Jis mokėsi Lietuvos konservatorijoje ir į jokiais politines pinkles nelindo. Bet tais laikais užteko ir to, kad dėvėjai Lietuvos karininko uniformą.

- Naktį sapnavau baisų sapną, - pasakoja p. Kira. - Atrodo, namuose laukiam svečių (ji tuo metu buvo Kaune) ir aš dengiu stalą. Dedu ant staltiesės juodas lėkštes, ant kurių užrašytas skaičius "29". Tai buvo diena, kai jo netekau. Niekada vėliau man

taip neskaudėjo širdį, niekada taip gaudžiai neverkiau, kaip tą savo vyro netekties valandą.

Petras Paliulis buvo nu-teistas 10 metų kalėti ir penkerius tremties. Išvežė į Krasnojarsko kraštą, Norilsko kalėjimą. Galima tik spėlioti, kiek valios, pastangų ir ryžto reikėjo šiai taurios sielos moteriai, kad vėl galėtų klausytis muzikos, improvizuoti scenoje. Ji nepalūžo. Skausmą malšino dukrelė Rima, kuriai reikėjo motiniškos šilumos ir dėmesio, grįžo aistra šokiui. Rinko merginų grupę į šokio studiją ir laukė... stebuklo. Tas stebuklas - tai jos vyro laišakai. Jei ilgiau jų negaudavo, nerasdavo vietos. O sutrikimų ir kliūčių tada buvo tiek ir tiek...

Ir dabar, kai būna liūdna, kai slegia "minorinė" nuotai-ka, p. Kira ima pirmą pasitaisyti vyro laišką ir širdį užplūsta gerumas. Ponia Kirai sutikus, pacituosiu kelias Petro Paliulio meilės laiškų eilutes.

"... kai gaudavau laišką, aš apatijos nejausdavau (...) Mano širdis plakdavo jautriau, mano mintys skrisdavo toli."

"Tu tokia, kokią aš labiausiai myliu: linksmutė, su duobutėmis skruostuose, tokia, kokią aš kadaise pamilau..."

"Esi mylima, gerute mano... Juo toliau, juo arčiau aš pajuntu Tave prie savęs... Taip gražiai skaidrią, permatomą, su visomis širdies vibracijomis..."

Neklauskim meilės vardo. Vienas jų - ilgesys.

Kai baigėsi kalnimo lai-

kas, Petras Paliulis dar turėjo išbūti penkerius metus tremtyje. Jo žmona Kira Daujotaitė atidėjo į šoną visus darbus ir idėjas, mamos priežiūrai paliko dukrelę Rimutę ir išsirengė pas vyrą. Ne aplankyti, ne pasimatyti, o kartu su juo praleisti likusius tremties metus.

Tremtinio dalia Petriui Paliuliui ištis palengvėjo - buvo su kuo pasikalbėti, dalintasi tuo, ką turėjo, ir buvo laimingi. Kiros Vyras Norilskė dirbo muzikos mokytoju, tapė paveikslus, o jo žmona ieškojo grupelės jaunų merginų ir vaikinių, kad galėtų steigti šokio studiją. Ir jai pavyko. Kai baigėsi vyro tremties laikas ir abu rengėsi grįžti į Lietuvą, Kiros šokėjai maldavo, kad ji pasilikėtų. Tokios kūrybingos mokytojos jie sakė niekada neturėję.

Į Lietuvą Kira Daujotaitė ir Petras Paliulis grįžo 1957 metais. Iš traukinio išlipo ant rankų nešini dviejų mėnesių dukrele. Jai davė Inesos vardą.

Jauniausia dukra Inesa Paliulytė baigė teatro studijas; dabar - Kauno akademinio dramos teatro aktorė. Rima - pianistė, pasekė tėvo pėdomis ir tapo muzike. Šiuo metu dirba Klaipėdos universitete. Jau suaugo ir jų dukros. Inesos Paliulytės - Kotryna, Rimos - Gabrielė.

- Mūsų mama visada buvo ir išliko ištikima savo idealams. Jos pedagogika - Meilės pedagogika. Mes - jos dukros, o dabar ir mūsų dukros - gavome iš jos nuostabias Meilės pamokas, - pasakoja Kiros Daujotaitės dukra Inesa. - Mūsų namų siela buvo ir tebėra Mama. Tokia buvo senoji Lietuvos inteligentų karta.

Aleksandras JAKUBONIS

Lyg du kartus gimęs

Lietuvos kariuomenės savanoris Antanas Gumauskas (g. 1889 m. Trakiškių kaime netoli Marijampolės) paliko savo vaikams atsiminimų sąsiuvinį, kuriame aprašė pirmuosius savanorių žygius prie Jiezno ir kituose frontuose. Tačiau po 25 metų jam ir penkiems jo vaikams teko išverti kur kas sunkesnius išbandymus.

Kai savanoriams ir bežemiams buvo dalijama Kvietiškių dvaro (greta Marijampolės) žemė, A. Gumauskas atvyko paskutinis. Buvo likęs tik 8,6 ha prasčiausios, žvyruotos žemės sklypas Liepynų kaime. Bet sklypas buvo labai gražioje vietoje - prie Šešupės, todėl A. Gumauskas čia įsikūrė. Ėmė versti betoną gaminiais, pastatė gražią sodybą, kuri buvo pripažinta pavyzdgingiausia apylinkėje.

Pokario metais sodyboje prieglobstį rasdavo partizanai. 1947 metų liepos 9 d. enkavedistai netikėtai užklupo sodyboje septynis partizanų. Kautynėse trys partizanai žuvo,

kiti pasitraukė. Buvo nukauti ir du baudėjai.

Tėvą ir dukrą Juliją (g. 1926 m.) iš karto areštavo ir - į lagerius. Sūnui Algiiui (g. 1929 m.) pavyko pasislėpti Šešupės pakrantėje. Kad ir kiek enkavedistai braidė aplink - nesurado. Algis tapo partizanu Balandžiu. Žuvo 1951 m. balandžio 26 d. Igliaukoje.

Duktė Ramutė (g. 1935 m.) buvo palikta. Vėliau jai teko slėptis, kad neištremtų. Igliaukoje ji buvo išduota, nuteista 25 metams kalėjimo, bet netrukus amnestuota kaip nepilnametė.

Sūnus Petras (g. 1931 m.) buvo mažo ūgio, todėl jį enkavedistai palaikė vaiku. Primušė iki sąmonės netekimo ir paliko. Išvykdami stribai nusiąbė namus, išplėšė viską,

kas turėjo kokią nors vertę. Nebeliko kitos išeities - tik į mišką. Petras pasirinko Pipiro slapyvardį.

Tuo metu jau buvo labai sunku slapstyti. Partizanus sekė ištisi spiečiai šnipų ir išdavikų. Partizanai irgi bandė priešus pergudrauti. Pavyzdžiui, į Sasnavos sribyną partizanai 1948 metais "įtaisė" savo ryšininką Vladą Mačiulaitį, kuris pranešdavo partizanams baudėjų ketinimus. Kai vieną kartą V. Mačiulaitis - Bitė partizanus apsupti išsiųstą sribų būrį nuvedė visai į kitą pusę, tapo įtartinas, o netrukus buvo areštuotas ir atsidūrė lageryje.

(keliamą į 5 psl.)

Iš kairės: Algis Gumauskas - Balandis, Petras Gumauskas - Pipiras, Petras Burinskas - Tetervinas

Bronė ir Steponas Kveragai drauge jau keturiasdešimt penkerius metus. Kartu kentė tremtinio dalią, išaugino tris savo vaikus ir du našlaičius įsūnius, džiaugiasi dešimčia anūkų. Gyvena Elektrėnuose, sunkiu darbu užsitarnavo ramią senatvę, tačiau vienoje vietoje pora nenustygsta.

Steponas Kveraga – Vilniaus apskr. Karaliaus Mindaugo rinktinės Elektrėnų šaulių kuopos vado pavaduotojas, taip pat Didžiosios Kovos apygardos "A" rinktinės vado pavaduotojas, Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centro konsultantas.

Bronės Kveragienės, kaip laisvės kovų dalyvės, veikla liudijant gyvą istoriją ateities kartoms įvertinta Niujorko Tautos fondo padėka. Už nuopelnus Lietuvai ji apdovanota Pasipriešinimo kovų dalyvio kryžiais. Steponas taip pat turi aukštą apdovanojimą.

Juodviejų gyvenimo nuostata – padaryti kuo daugiau gero, padėti patekusiems į keblią padėti. Jie mano, jog nė vienas buvęs kovos draugas neturi būti apleistas, vienišas. Daugelį metų tokie likimo broliai buvo laikomi atstumtaisiais, persekiojami, neširūpinta žuvusiųjų kapavietėmis, istorijos ir kovų įprasminimu. Todėl dabar Steponas ir Bronė Kveragai rūpinasi ir gyvaisiais, ir mirusiųjų atminimo įamžinimu.

"Mes privalome paskubėti, juk kaskart mūsų mažėja, – sako buvęs DKA partizanas Steponas, kurio sveikata nėra labai stipri. Privalome pastebėti kiekvieną likimo brolių, kuriam stinga pagalbos

Darbai liudijantys meilę ir tiesą

ir dėmesio, pasirūpinti, kad jie būtų deramai palaidoti, kad būtų surasti iš pamiškių ir patvorių žuvę už Lietuvos laisvę partizanai".

Pasitelkę buvusius kovos draugus – Stanislovą Baltrienę iš Trakų, elektrėniškį Joną Makselę, Vincą Vernicką iš Jurbarko ir kitus – lanko sergančius, prikaustytus prie patalo ligonius, rūpinasi, jog kiekvienas buvęs partizanas būtų laidojamas iškilmingai,

jo tik maži kauburėliai. Už šiuos ir kitus kritusiuosius už tėvynės laisvę Paparčių bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios. Šių kovotojų atminimas buvo įprasminamas valdžios ir kitų institucijų dėka, taip pat Bronės ir Stepono bei jų negausaus būrelio bendražygių rūpesčiu.

Šie kuklūs pilki kryžiai pastatyti kovų draugų lėšomis ir darbu. Bronė ir Steponas pasirūpina, kad pamink-

Bronė Kveragienė, Laima Arbočiūtė-Partikienė, DKR partizanai Steponas Kveraga, Bernardas Arbočius, Motiejus Rudiš prie partizano motinos Antaninos Arbočienės paminklo Rusių kapinėse

suteikia moralinę ir materialinę paramą mirusiojo artimiesiems.

2001 m. birželio 2-ąją Kaišiadorių rajone, Paparčiuose, įvyko didelės iškilmės: tądien kun. V. Sajeta Paparčių kapinėse pašventino paminklinius kryžius, pastatytus keturiolikai 1946 m. balandžio mėnesį žuvusių DKA partizanų. Ilgą laiką jų Amžinojo poilsio vietą žymė-

lų pašventinimas taptų visos apylinkės įvykiu. Kviečia mokyklų moksleivius, jaunimą, gyventojus, buvusius kovos draugus, kurie liudijatai, jog Lietuvos laisvė iškovota pačia brangiausia kaina. Tuometinis jaunimas už ją atidavė savo gyvybes. Tokios šventės, kuriose liudijama gyvoji Lietuvos istorija, yra svarbios pamokos naujai kartai.

Elvyra ŽEIZIENĖ

Praėjusių vasarą įamžintas ir partizano Bernardo Arbočiaus motinos atminimas. Ją Rusių kaime, namuose, nušovė stribai ir enkavedistai,

nosi sužeistų Narsuolio būrio partizanų gydymu. Ji su seserimi ir motina tremtyje išbuvo 12 metų. Būdama gimnazistė kūrė eilėraščius, mėgo poeziją. Savo jaunystės posmais žilagalvė moteris suvirpina ne vienos šventės ar minėjimo dalyvių širdis. Sibiro

Paparčiuose įamžintas keturiolikos narsuolių atminimas

keršydami už nepavykusias jos sūnaus gaudynes.

Bronė ir Steponas Kveragai turi ką papasakoti ne tik savo vaikaičiams, bet ir jų bendraamžiams bei vyresniems. Steponas partizanauti išėjo būdamas devyniolikos. Jo tėvas Adomas Kveraga priklausė Lietuvos šaulių organizacijai, todėl pritarė sūnaus pasirinkimui. Netrukus Stepono tėvus ir seseris ištremė į Sibirą, o jis pats buvo suimtas ir įkaltintas. Kalėjo Intos, Kemerovo, Omsko bei Novosibirsko lageriuose, vėliau Steponas ir jo artimieji buvo ištremti į Irkutsko sritį, Usolės rajono Žilkinio gyvenvietę.

Bronė Mikutavičiūtė-Kveragienė, kilusi nuo Kalvių, buvo vos septyniolikos, kai įsitraukė į pasipriešinimo veiklą. Jos tėvai slėpė ir rūpi-

vargai ir artimųjų netektys užgrūdino šią veiklią moterį, išmokė dalytis duona ir nuoširdumu bei atjauta su šių vertybių stokojančiais. Anot jos, išlikti žmonėms padėjo tikėjimas ir Dievo malonė. Bronei didelį įspūdį paliko kunigo V. A. Pranckiečio dvasinės misijos Sibire. Nepaisydamas vargų jis teikė Krikšto, Ligonų, Atgailos, Santuokos sakramentus, laidojo mirusiuosius bei guodė gyvuosius. Šis kunigas mažučiuose kambarėliuose aukėjo šv. Mišias ir savo pavyzdžiu mokė artimo meilės bei pasiaukojimo.

Todėl Bronė ir Steponas supranta, jog mūsų tikėjimas gyvas malda ir artimo meilės darbas. Jų gyvenimo prasmę nusako Kristaus žodžiai: "Ką padarėte vienam mažiausiųjų mano brolių, man padarėte..."

Lyg du kartus gimęs

(atkelta iš 4 psl.)

Nedidukas P.Gumauskas-Pipiras atrodė kaip vaikėzas, piemenukas. Todėl jį draugai išsiųsdavo žvalgybon, ryšio ir kitais reikalais. Keletą kartų jis susidūrė su enkavedistais kelyje ir sodybose, bet priešams jis nesukeldavo įtarimo. Vis dėlto vieną kartą jis buvo patekęs į rimtą pavojų: 1949 m. birželio 9 d. keliavo į Skirpstiškės kaimą, Janulių sodybon, o prieš kelias valandas ten žuvo partizanų vadas Dešinys. Laimei, pakeliui jis buvo įspėtas.

1951-1952 metais Pipiras ir penki jo kovos draugai žiemojo Kurtinių (Varnabūdės) miške, netoli Grigaliūnų kaimo. Tankiame eglyne jie pasistatė iš šakų buveinę – slėptuvę. Po partizanų apsilankymo Sasnavos kolūkyje buvo areštuoti keli rėmėjai. Į suimtųjų kamara įkišę provokatorių enkavedistai apytikriai sužinojo partizanų buveinės vietą.

1952 metų sausio 31 dieną partizanus

slėptuvėje netikėtai apipylė šuvių serijos. Keturi iš jų žuvo. S.Jankauskas-Kelivis buvo sužeistas, suspėjo nušauti enkavedistų šunį. Bandė nusišauti, nepavyko. Buvo paimtas gyvas, vėliau nuteistas mirties bausme ir sušaudytas.

P. Gumauskas-Pipiras ištrūko į pamiškę, bet ten buvo išsidėstę ginkluoti enkavedistai. Bandė pasislėpti eglynyje, prie jo pribėgo ir įsikibo šuo. Besitąsydamas su šunimi neteko sąmonės, tada prišoko kareivis ir tvojo jam ginklo buožę taip, kad sutrupino pakaušio kaulus. Pipiras drauge su keturiais žuvusiais draugais buvo numestas stribyno kieme, po kurio laiko atsigavo ir išliko gyvas.

2002 metų sausio 31 dieną sueis 50 metų nuo keturių partizanų žūties Kurtinių miške. Petru Gumauskui tai lyg antroji gimimo diena, išgyventos mirties grėsmės diena. Dabar jis gyvena Kumelionių kaime prie Marijampolės.

Marijampolė

Mums rašo

Karagandos lagerių draugės

Atvertus "Tremtinio" 43-iojo numerio 11 puslapį ir pažiūrėjus į buvusių Karagandos lageriuose merginų nuotraukas, vėl atgijo prisiminimai apie tuos laikus. Iškiloprieš akis sunkūs metai lageriuose, pasityčiojimai, sargybinių neapykanta...

Su merginomis, esančiomis nuotraukoje, praleidau nemažai laiko. Labai gaila, kad neprisimenu nei jų vardų, nei pavardžių, tik veidai pažįstami. Jei neklystu, grupinės nuotraukos iš 14-ojo lagpunkto centre mergina su kasa – Rakauskaitė, antra jai iš kairės – Jadvyga Mecelytė-Kudzienė. O paskutinėje eilėje antra iš kairės – Nijolė Rudzikaitė. Su J.Kudziene bendravome iki pat jos mirties.

O su Petrutės Pušinskaitės-Vėlyvienės vardu siejasi patys gražiausi ir šviesiausi prisiminimai. Iškentėjusi sunkius tardymus, palaužtos sveikatos, nedaug pati ką begalėdama, stengdavosi nors geru žodžiu kitam padėti ar paguosti. Prisimenu, koks gražus buvo tarpusavio bendravimas, kaip kiek įmanydamos gelbėdavom viena kitai, kaip dalydavomės maistu, kaip būdavo švenčiamos šv. Kalėdos ir sutinkami Naujieji metai...

Labai būtų malonu, kad kas nors iš esančių nuotraukose atsilieptų ir man parašytų. Mano adresas: N. RUDZIKAITĖ, Vandens 1/10, LT-2020 Vilnius; tel. (8-22) 674933.

Janina SEMAŠKAITĖ

Naikintojai

Mes nežinome ir nesužinosime jų vardų ir likimo. Visi jie vilkėjo kareiviškomis raudonarmiečių uniformomis, visi buvo išmokyti žudikų amato, ginkluoti ir žiaurūs, žmogaus gyvybė jiems buvo be vertės.

Per kaimus ėjo baudžiaimoji "ekspedicija" – naikintojai, smogikai. Argi svarbu, kas "ekspedicija" pavadino žudikus? Jie šaudė, kankino, degino gyvus. Tie, kam tomis sausio dienomis pavyko išvengti kareivių ir juos lydėjusių stribų kulkos, nei pragaro, nei pasaulio pabaigos jau nebijo. Didesnio pragaro už okupantų surengtas žudynes ir sodybų su gyvais žmonėmis deginimą jie jau nepamatys.

Ilgai lietuviai nedrįso ištarti tikrojo tokių "ekspedicijų" pavadinimo – genocidas. Giliai okupantų pasėta baimė įsismelkė į mūsų sąmonę – ir verkti, ir juoktis metų metus buvo per sunku. Išmoko, ne tik tylėti, nieko nematyti ir nežinoti, bet ir dirbtine šypsena nuskaidrinę veidus paraduose skanduoti komunistus šlovinančius šūkius.

Jau seniai tuose kaimuose nebeliko net sudegusių namų

pamatų. Žole užžėlė. Liko tik skaudi atmintis ir keliais žodžiais užrašyti kruvini įvykiai. Skaitai skausmo kupinas eilutes ir, rodos, girdi motinų klyksmą ir maldavimus nedeginti sūnaus, palikti gyvą. Tačiau motinų maldos ir ašaros nesugraudino jų, atnešusių mums "lygybę ir brolybę".

1945 m. sausio 10 dieną naikintojų "ekspedicija" žengė per Pažaselių, Kazliškio, Šilinės, Čiobiškio kaimus Rokiškio rajone.

"Tai buvo siaubo diena, prisimena Elena Mačiekutė iš Žekų kaimo. – Pro mūsų namus, aplenkdamas klijimą, prabėgo nepažįstamas vyras. Netrukus kaimą užpuolė kareiviai. Apsupo ir mūsų namus, niekam neleido išeiti. Padegė klijimą. Prie kaimyno Igno Varno pirtelės rusai sušaudė keturis vyrus, sudegino Kosto ir Zosės Čiučelių sodybą, namų šeiminką areštavo, įkalino..."

Enkavedistų smogikų daliniams Lietuvoje buvo su-

teikta absoliuti laisvė veikti. Laisvė tampa pavojingiausia teise, jeigu patenka į žemiausio moralinio lygio ir bukiusių protų rankas. Tada viską užvaldo jėga ir demoniškas valdžios demonstravimas. Specialiai parengti žudyti smogikai žaibiškai užplūsdavo kaimus, kaip viską nusiaubiantis mirties uraganas. Viso pasaulio nusikaltėliai panašūs vienas į kitą esmine savybe: jie gyvena tik šia diena, yra kurti ir akli vaikų ašaroms ir bijo tik stipresnių už save. Kadangi prieš žudant reikia prarasti paskutinius proto, kad ir menko, likučius – jie gerdavo vykdydami kruvinas akcijas.

Apie sausio 10 dienos genocido akciją papasakojo ir Barnautiško kaimo Kazliškio seniūnijos gyventojas Vladas Šukis: "Nakčiai Gužų sodyboje sustojo pailsėti partizanai. Su jais buvo ir jaunų kaimo vyrų, kurie slapstėsi nenorėdami tarnauti okupantų kariuomenėje. Gavęs žinią

apie ateinantį į kaimą naikintojų dalinį, kaimynas Matas Kližys įspėjo partizanus, ir vyrai išėjo iš sodybos. Buvo jau nusigavę beveik iki miško, kai juos pastebėjo kareiviai. Partizanai bėgo, iki miško tebuvo likę gal šimtas metrų. Nespėjo vyrai miške pasislėpti..."

Tada kareiviai nušovė 10 vyrų. Nežinau jų pavardžių ir iš kur jie kilę. Po to naikintojai patraukė į Mačiekiaus sodybą. Pamatę ateinančius kareivius, klojime pasislėpė Vytautas Purtilis ir Antanas Mačiekus. Tikriausiai juos, bėgančius į klijimą, pastebėjo kareiviai ar stribai, nes klijimą greit apsupo ir padegė. Šaudė, neleido vyrams iš degančio klijimo išeiti. Motiną Mačiekienę uždarė troboje ir laikė, kol klijimas sudegė. Motina šaukė, verkė, maldavo išleisti iš degančio klijimo sūnų ir kaimyną, tačiau smogikai akmeniniais veidais neklausė. Po šios 1944-ųjų sausio 10-osios motina, mačiusi,

kaip buvo sudegintas sūnus, neatsigavo nuo išgyventos kančios, susirgo.

Pažaseliuose tą dieną buvo sušaudyti: Povilas Kliaugas, Adolfas Jakštas iš Paliepių kaimo, jo giminaitis (vardas nežinomas) Jakštas iš Latvelių k., Jonas Pugžlys iš Grundiškių k., Silvestras Šapranauškas iš Steponių k., Bronius Vaškevičius iš Paliepių k., Vytautas Sanulėnas ir Titas Jakulis. Gyvi sudeginti Barnautiškyje Antanas Mačiekus ir Vytautas Purtilis".

Pažaselių tragediją matė Adelė Savickaitė-Klišienė: "Šaltą sausio 10 dieną aš buvau nuvažiavusi į Pažaselius pas siuvėją Mariją Gužaitę. Ji man siuvo palatą. Vos spėjau grįžusi namo iškinkyti arkli, kai pamačiau keliu pravažiuojančią mašiną, pilną prisėdusių kareivių. Greit pasigirdo automatų šūviai. Pasakui sužinojau, kad kaimynas Mačiekus su Purtiliu pasislėpė klijime. Juos, bėgančius slėptis, pamatė kareiviai ir apsupę sodybą padegė klijimą. Šaudė ir laukė, kol klijimas su pašarais ir ten pasislėpusiais vyrais sudegė.

(keliamą į 7 psl.)

LGGRT centro Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Viktoras Gabrilavičius (po mirties), sukilimo dalyvis, Rokiškio apskr. ir valsč. 1941 06 22-28

Ona Gimžauskaitė (po mirties), ryšininkė, Švenčionių apskr. Saldutiškio valsč. Vytauto apyg. 1944-1947 m.

Jonas Gincika (po mirties), rėmėjas, Kėdainių apskr. Pernaravos valsč. 1945-1947 m.

Juozas Grebliūnas (po mirties), ryšininkas, Lazdijų apskr. Šventežerio valsč. Dainavos apyg. Mindaugo būrys 1945-1946 m.

Alfonas Grigeliūnas, ryšininkas, Švenčionių apskr. Tverečiaus valsč. Vytauto apyg. Roko, Tigro būriai 1944-1952 m.

Jonas Griškonis (po mirties), partizanas, Alytaus apskr. Krokialaukio valsč. 1945-1946 m.

Antanas Gudaitis (po mirties), partizanas, Šakių apskr. Jankų valsč. Tauro apyg. Vilko būrys 1944-1946 m.

Jeronimas Gudaitis (po mirties), partizanas, Šakių apskr. Jankų valsč. Tauro apyg. 1945-1946 m.

Aldona Gurstienė-Gimžauskaitė, ryšininkė, Švenčionių apskr. Saldutiškio valsč. 1944-1947 m.

Stanislava Jakelevičienė-Česulavičiūtė, ryšininkė, Varėnos apskr. ir valsč. Šerno, Merkio būriai 1946-1948 m.

Čekimavičius (po mirties), pa-

sipr. akcijų dalyvis, Rokiškio apskr. Juodupės valsč. 1944-1945 m.

Vaclovas Jakštas (po mirties), partizanas, Trakų apskr. Kaišiadorių valsč. Meškos būrys 1944-1945 m.

Natalija Jakutienė-Jusevičiūtė, pogr. spaudos platintoja, Alytaus apskr. ir valsč. 1944-1946 m.

Antanas Vilhelmas Jankauskas, ryšininkas, Utenos apskr. Molėtų valsč. Vytauto apyg. Liūto rinkt. 1954-1965 m.

Bolius Janulevičius (po mirties), karys, Alytaus apskr. ir valsč. Vietinė rinktinė 1944 02 16 – 1944 05 15

Ona Janulynienė-Laukaitytė, ryšininkė, Marijampolės apskr. Balbieriškio valsč. 1944-1948 m.

Algirdas Jonas Jaras, ryšininkas, Radviliškio apskr. Šeduvos valsč. Prisiškėlimo apyg. 1945-1951 m.

Vaclovas Jokubaitis, pogr. organ. narys, Telšių apskr. Rietavo valsč. LLA narys 1944-1945 m.

Stanislovas Jurgaitis (po mirties), ryšininkas, Tauragės apskr. Šilalės valsč. 1947-1949 m.

Juozas Jurgelaitis, karys, Vilkaviškio apskr. Kybartų valsč. Vietinė rinktinė 1944 02 16 – 1944 05 15

Jonas Juška (po mirties), pogr. organ. narys, Telšių apskr. Rietavo valsč. LAF narys 1941-1946 m.

Bronius Kadžys (po mirties), partizanas, Ukmergės apskr. Siesikų valsč. Vaitelio būrys 1944-1945 m.

Marijonas Kadžys (po mirties), partizanas, Ukmergės apskr. Siesikų valsč. Vaitelio būrys 1944-1949 m.

Jonas Kaminskas (po mirties), ryšininkas, Kauno apskr. Vilkijos valsč. 1944-1945 m.

Antanas Kareckas (po mirties), sukilimo dalyvis, Panevėžio apskr. Smilgių valsč. 1941 06 22-28

Bronius Alfonsas Kazlauskas (po mirties), partizanas, Tauragės apskr. Batakių valsč. Kęstučio apyg. Lydzio rinkt. 1945-1951 m.

Jonas Kazlauskas (po mirties), ryšininkas, Tauragės apskr. Batakių valsč. Kęstučio apyg. 1945-1948 m.

Juozas Kazlauskas (po mirties), partizanas, Alytaus apskr. ir valsč. Merkio rinkt. Vanago būrys 1944-1945 m.

Tadas Kenstavičius (po mirties), pogr. organ. narys, Mažeikių apskr. Židikų valsč. LLA narys 1946 02 – 1946 06

Eduardas Kirka (po mirties), ryšininkas, Švenčionių apskr. Saldutiškio valsč. 1944 10 – 1944 12

Vincenta Klovienė-Vaškienė, rėmėja, Plungės apskr. Žemaičių apyg. Šatrijos rinkt. 1944-1953 m.

Pranas Adomas Krilavičius, sukilimo dalyvis, Kaunas 1941 06 22-28

Ona Kvaraciejienė-Bruzgytė, ryšininkė, Telšių apskr. Varnių valsč. Gražuolio būrys 1945-1952 m.

Boleslovas Laibinis, ryšininkas, Lazdijų apskr. Leipalingio valsč.

1947-1951 m.

Vladislovas Lubauskas, pogr. organ. narys, Prienų apskr. ir valsč. "Jaunieji Lietuvos partizanai" narys 1952-1954 m.

Marijona Lukšienė-Baublytė (po mirties), rėmėja, Alytaus apskr. Varėnos valsč. 1944 07 – 1944 11

Adomas Lukšys (po mirties), partizanas, Varėnos apskr. Perlojos valsč. 1944-1946 m.

Alfonas Lukšys, ryšininkas, Varėnos apskr. Perlojos valsč. 1944-1945 m.

Jonas Maciulevičius, partizanas, Utenos apskr. Molėtų valsč. Laimučio būrys 1946-1947 m.

Pranas Maišelis (po mirties), partizanas, Ukmergės apskr. Šešuolių valsč. 1944 07 – 1944 11

Vladas Majauskas (po mirties), sukilimo dalyvis, Raseinių apskr. Nemakščių valsč. 1941 06 22-28

Edvardas Malinauskas, karys, Suvalkų Kalvarija, Vietinė rinktinė 304 batalionas 1 kuopa 1944 02 16 – 1944 05 15

Petronė Marčiulynienė-Laukaitytė, rėmėja, Marijampolės apskr. Prienų valsč. K.Vaidoto būrys 1945-1946 m.

(B. d.)

Atsiliepinimus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-22)31 41 57.

Naikintojai

(atkelta iš 6 psl.)

Tuo pačiu metu pas kitus kaimynus, Zosę ir Kostą Čiučelius, buvo atvažiuojęs pirklis arklio pirkti. Vyrai jau suderėjo kainą už arklį ir ruošėsi magaryčių paragauti, kai pro jų sodybą prabėgo besitraukiantys į mišką partizanai iš Pažaselių. Juos vijosi. Atsišaudydami jie sužeidė rusų kareivį. Naikintojus lydėję sribai nurodė, jog į kareivį šovęs Kostas Čiučelis. Kareiviai puolė į Čiučelio namus ir išsivarė jį drauge su atvažiuoju arklio pirkti vyriškiu. Prasidėjo atvira egzekucija: kareiviai mušė ir spardė abu suimtus vyrus, kol šie neteko sąmonės. Kosto ir Zosės Čiučelių sodybą sudegino iki pamatų. Šeima liko be pastogės ir be maitintojo, nes Čiučelių suėmė ir įkalino.

Netoli Igno Varno pirtelės irgi buvo nušauti keturi bėgę į mišką partizanai. Sudeginta ir pirtelė.

Degančių sodybų vaizdo, nukankintųjų kraujo ir aimanų neištrinė laikas iš žmonių atminties, nors daugelis jų tada buvo dar vaikai.

Aldonai Mačiulytei-Vedeikienei iš Pažaselių kaimo tebuvo šešeri. Baisūs, ryškūs vaikystės prisiminimai visam gyvenimui liko gyvi akyse ir atminty. Tai neužmirštama, už tai neatleidžiama.

Į Mačiulių namus pailsėti užėjo besislapstantys nuo priverstinės tarnybos armijoje keli jauni kaimo vyrai. Ryta kaimynas pranešė matęs kareivių mašiną kelyje į Pažaselius. Šeimos tėvas Jurgis Mačiulis patarė vyrams bėgti į mišką ir ten kurį laiką slėptis, kol kaime taps ramu. Nežinia ar spėjo šie vyrai pasiekti mišką, ar juos pamatė kareiviai, bet labai greitai namus apsupo baudžiamoji "ekspedicija". Išvertė viską, atplėšę trobos grindis ieškojo bunkerio. Nerado, nes slėptuvės sodyboje nebuvo. Bėgo ir slėpėsi iš visų namų jauni vyrai kas kur galėjo. Rusai kareiviai šaudė į bėgančius. Kelis nušovė ties Pažaselių ir Barnautiško riba, kitus – prie Igno Varno pirties.

Iš Mačiulių namų kareiviai išnešė visus drabužius, avalynę, antklodes, vaikų drabužėlius, sukrovė kieme ir apipylė benzinu padegė. Sudegino ir namus. Šeima liko be jokio šiltesnio drabužio ir be pastogės vidurziemyje... O jie šildėsi prie degančio namo ir šaudė, šaudė... Paskui sudegino kaimynų Kazimiero ir Kazimieros Legų sodybą.

Kaimas degė, liepsnojo... Kaimas meldėsi ir siuntė praeksmą okupantams.

Su didžiulia nuoskauda

prisimena sausio 10 dieną Vlada Čiokštinaite-Vaškevičienė: "Vyro brolis Bronius Vaškevičius buvo partizanas. Jo būrys laikėsi apie Kazliški, Pažaselius. Vydamiesi partizanus kareiviai degino aplinkinius kaimus, šaudė į visus jaunus vyrus, pakeičiant sutiktus, pamatytus ar pasivytus. Tą dieną naikintojai nukovė Juozuką Jakštą iš Latvelių k., suėmė ir įkalino Panemunio kalėjime Broniaus ir Vytauto motiną. Areštavo, tardė, kankino ir mano vyrą Vytautą Vaškevičių. Jie jį labai žiauriai mušė, degino padus, reikalaudami pasakyti, kur brolis? Nieko iš jo neišgirdė, išvežė į Panemunio kalėjimą.

Aš pati kiekvieną kartą, vos sužinojusi, pranešdavau partizanams, kad sribai ruošiasi vyrų gaudynėms. Tačiau tąkart mes nieko nežinojome, naikintojai užklupo netikėtai. Jie tiesiog mus visus naikino, net keli kaimai nukentėjo, ne tik partizanų šeimos".

Kai Stasė Bulavienė paskutinį kartą matė savo tėvą Povilą Kiaugą, jai ėjo septinti, jos broliukui Vytukui buvo ketveri, o jauniausia sesutė Paulina – dar nė metukų neturėjo. Motina liko našlė su trimis mažamečiais vaikais. Kiek vargo, bėdų patyrė – ar išpasakosi. Ar kas nors supras, viso to nepatyręs?

(B.d.)

Aš, Elena TRAKIENĖ-ŠPOKAITĖ (g. 1930 m.) - laisvės kovų dalyvė. Buvau Žaibo būrio ryšininkė. 1950 m. mane areštavo ir ištrėmė. 1989 m. grįžome iš Karagandos į Lietuvą. Turiu dukrą Birutę ir sūnų Kęstutį. Vyras Stasys žuvo 1998 m. autoavarijoje.

Skaitydama "Tremtinį"

nuotraukose randu pažįstamų veidų. Šių metų lapkričio 22 d. numeryje pamačiau Karagandoje darytoje nuotraukoje pažįstamas mergaites.

Nuotraukoje, kurią mato, - mano ir a.a. mano vyro su tuoktuvės. Jos įvyko 1956 m. birželio mėnesį Dolinkoje. Šalia mus sutuokusio kunigo

Adomaičio nuotraukoje Genutė Mazaraukaitė. Labai norėčiau ką nors apie ją sužinoti.

Atsiliepkite, prašau, ir kiti, jei pažinote save šioje nuotraukoje.

Rašykite adresu: Elena Trakienė-Špokaitė, Batrakų k., Trakiškio pšt., Panevėžio raj.; tel. (8-25) 588368.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Vilius Januševičius 1927-2001

Gimė Biržų raj., Karališkių k. 1944 m. savanoriu įstojo į gen. P. Plechavičiaus rinktinę. Buvo areštuotas ir uždarytas į Biržų kalėjimą. Vėliau išvaduotas. Įstojo į Žilinsko vadovaujamą partizanų būrį. 1947 m. areštuotas. Kalėjo Biržų, Panevėžio, Lukiškių, Sverdlovsko kalėjimuose. 1954 m. susirado Irkuto srityje ištrėmtą savo šeimą. 1963 m. apsigyveno Latvijoje. 1970 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno Biržuose. Buvo LPKTB Biržų skyriaus aktyvus narys. Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir artimuosius.

LPKTB Biržų skyrius

Antanas Bružas 1920-2001

Gimė Gargždų raj., Veiviržėnų sen., Liepaičių kaime.

1949 m. buvo ištrėmtas į Krasnojarsko kraštą, Dolgomosto miestą. 1958 m. grįžo iš Sibiro, gyveno Šilutėje. Velionis labai mylėjo savo tėvynę ir buvo tikras patriotas.

Nuoširdžiai užjaučiame velionio šeimą ir artimuosius.

LPKTS Šilutės skyrius

Marija Motūzaitė- Diškevičienė 1911-2001

Gimė Prienų raj., Balbieriškio miestelyje. Du broliai buvo partizanai, žuvo 1946 m., kitus tris ištrėmė į Sibirą. 1951 10 02 jai su šeima ištrėmė į Tomsko sritį, Kargasko miškų ūkį. Į Lietuvą grįžo 1959 m., apsigyveno savo namuose. Buvo nuoširdi mama, ištikima Lietuvos dukra.

Nuoširdžiai užjaučiame dukrą, sūnus, artimuosius.

LPKTB Alytaus skyrius

Jonas Užubalis 1923-2001

Gimė Biržų raj., Kupreliškių gyv., ūkininkų šeimoje. Tėvai užaugino penkis sūnus ir vieną dukrą. Trys broliai partizanai žuvo 1945 m. Tais pačiais metais Jonas apkaltintas ryšio su partizanais palaikymu, suimtas ir nuteistas 10 m. lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Intoje ir Norilске. Vedė tremtinę. Į Lietuvą sugrįžo 1958 m. Užaugino sūnų ir dvi dukras. Palaidotas Jurbarko kapinėse.

Dėl velionio Jono mirties reiškiamo nuoširdžių užuojautą jo žmonai ir vaikams.

LPKTS Jurbarko skyrius

Jonas Tumėnas 1927-2001

Gimė Beičių k., Rokiškio apskr. Baigė Bagdoniški pradinę mokyklą. 1945 m. įstojo į Kauno geležinkelinių technikos mokyklą. Dirbo Vilniuje. Palaikė ryšius su rezistentais. 1947 m. suimamas, nuteisiamas 10 metų lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Intos, Vorkutos lageriuose. 1953 m. dalyvavo Vorkutos kalinių sukilime. 1955 m. išleistas iš lagerio be teisės apsigyventi Lietuvoje. Pasiliko Intoje. Sukūrė šeimą. 1959 m. grįžo į Lietuvą. Užaugino keturias dukras.

Buvo aktyvus LPKTS ir Rokiškio šaulių kuopos narys. Rokiškio kuopos šauliai reiškia nuoširdžiausią užuojautą žmonai, dukroms ir jų šeimoms.

Pratęskite prenumeratą

Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:

1 mėn. - 4 Lt, 3 mėn. - 12 Lt, 6 mėn. - 24 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas:
"Tremtinys", Laisvės al. 39,
3000 Kaunas,

Pamestas Julijonos Dzimidavičienės vardu išduotas tremtinio pažymėjimas, Nr. 014956.

Jį išdavė LPKTS Elektrenų skyrius. J. Dzimidavičienės gyvenamoji vieta - Mokyklos g. 25, Vievis, tel. (8-238) 27065.

LPKTS būstinės Kaune telefonai:

Valdybos pirmininkas 323214
Valdybos pirmininko pavaduotoja 321469
Tremties ir rezistencijos muziejus 323179

Kaina
1 Lt

TREMTINYS

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, 3000 Kaunas

El.paštas: tremtinys@takas.lt

Tel.323204, faksas 323214

SL289